

From: Kristi Talving <Kristi.Talving@ttja.ee>

Sent: Tuesday, August 27, 2024 3:37 PM

To: Ülo Pärtel <[REDACTED]>

Cc: Hanna-Liis Heinla <HannaLiis.Heinla@ttja.ee>; Liina Roosimägi

<Liina.Roosimagi@ttja.ee>

Subject: RE: KÜSIMUSED ELWIND Eesti ala meretuulepargi KMH programmis puuduvate vastuste osas

Tere, lugupeetud Ülo Pärtel

Täname Teie pöördumise eest, oleme Teie 24.08.2024 saadetud kirja kätte saanud ja edastame selle ELWIND projekti arendajale vastuste andmiseks. TTJA lisab oma 14.08.2024 teile antud vastuskirjas toodule järgmist.

Juhime tähelepanu, et projekti arendaja ei ole Mittetulundusühing ELWIND (registrikood 80356337) nagu olete oma kirjas välja toonud. ELWIND projekti arendaja on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (registrikood 90005946) ja projekti omanik Kliimaministeerium.

Lisaks märgime, et keskkonnamõju hindamise (KMH) ei vii läbi TTJA vaid tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele teeb seda arendaja koostöös ekspertidega, mille käigus hinnatakse nt keskkonnavalajaid mõjusid, sotsiaalmajanduslike mõjusid, visuaalset mõju jne. TTJA on otsustaja rollis ning teeb koostööd teiste ametkondadega, et kontrollida, kas mõjude hindamine on õiguspäraselt läbi viidud.

Samuti toome välja, et 12.05.2022 Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud Eesti mereala planeeringu järgi ei paigutata tuulikuid mandrile ja püsiastusega saartele lähemale kui 6 meremiili (11,1 km; kaugust arvestatakse lähimast tuulikust).

Keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi avalik arutelu toimub 12.09.2024 kell 16.00 Saaremaal Torgu kogukonnamajas, kus on kindlasti kohal arendaja Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus, KMH juhtekspert ja koostaja Roheplaan OÜ ning otsustaja TTJA. Olete oodatud avalikul arutelul osalema ning oma arvamust ja ettepanekuid programmile esitama. Arendaja märgib

ELWIND projekti veebilehel, et avaliku arutelu eesmärk on kogukonnale tutvustada KMH programmi ning anda ülevaade, kuidas võeti KMH programmis arvesse maikuus toimunud kogukonnaseminarilt saadud sisendit.

Teie küsimustele puhta joogivee, infraheli, kompenseerimismehhanismide ja muu kohta vastatakse kirjalikult peale avaliku arutelu toimumist. Selgitame veel kord, et keskkonnamõju hindamiseks vajalikke

uuringuid alles hakatakse läbi viima, mistõttu kavandatava meretuulepargi võimalikud mõjud selguvad pärast uuringute.

Tervitades,
Kristi Talving

Kristi Talving
Peadirektor
Tel 6672011
www.ttja.ee | Endla 10a, Tallinn 10122
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

From: Ülo Pärtel <~~[redacted]~~>

Sent: Saturday, August 24, 2024 10:45 AM
To: Kristi Talving <Kristi.Talving@ttja.ee>; TTJA <info@ttja.ee>; Anu Völma <Anu.Volma@ttja.ee>; Hanna-Liis Heinla <HannaLiis.Heinla@ttja.ee>
Subject: Re: KÜSIMUSED ELWIND Eesti ala meretuulepargi KMH programmis puuduvate vastuste osas

Lugupeetud Kristi Talving,

olen saanud Teie töötajalt e-meili teel (lisa) üliformaalse ja bürookraatliku vastuse, kuid vastavalt Eesti Vabariigi seadustele ootan Teilt Eesti Vabariigi maksumaksjana Eesti Vabariigi seadustes antud

tähtajaks tegelikke vastuseid tarbijate ehk elanikkonna kaitse osas.

Viidata selle, et ELWIND annab kõik vastused, on väga ebakompetentne, sest pea kõik need küsimused peab lahendama Eesti Vabariigi Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet koos teiste Eesti Vabariigi ametiasutustega, Teie Ametile on Eesti Vabariigis pandud koordineerimise kohustus kui ka tarbijate - elanikkonna kaitse! .

Vastamise tähtaega kontrollib Eesti Vabariigi Riigikontroll.

On küll kuulutatud välja 12. septembri koosviibimine Torgus, kuid siiani pole isegi selle päevakorda ega esinejate nimesid ja ameteid avaldatud ning 2 tundi on ilmselt liiga lühike aeg küsimustele vastamiseks. Samas see ei anna ka Teie

Ametile õigust seadust rikkuda ning seaduses ettenähtud ajaks mitte vastata kirjalikult Eesti Vabariigi maksumaksja küsimustele.

On selge, et ELWIND, kes Eesti registrites on riulifirma MTÜ ELWIND, kel pole ühtegi töötajat ja kelle kohta on alustatud kustutamise hoiatust 2023. aasta majandustegevuse aruande esitamata jätmise tõttu (20.10.2024.a.), on negatiivse mainega - 340 punkti ning kelle info liigub ainult läbi Venemaa serveri live.ru, on Eestis suure raha jahil, et saada mõned miljardid eurod Eesti riigi dotatsiooni roheenergia tootmiseks (kõrgepingeliini rajamine läbi Saaremaa nende merealajaamani, "toetuste" maksmine Saaremaa Vallavalitsusele jne.) ja kes ei saa vastata enamusele minu esitatud küsimustele, sest eraettevõttena on nende eesmärgiks kasumi teenimine, mitte aga kohalikele inimestele tekitatud probleemide lahendamine.

ELWIND :

1. ei saa lahendada pärast tuulepargi ehitamist Sõrvemaa inimeste ja koduloomade-lindude varustamist puhta joogiveega?
2. ei saa algatada Eesti Vabariigis normide ja standardide kehtestamist infrahelile ja madalsageduslikule helile, mille suurem voog mõjub hävitavalt nii inimestele, kui ka kodu- ning metsloomadele ja – lindudele, see pole isegi nende huvides.
3. ei kavatse kompenseerida rahaliselt meretuulikute nii lähedale ehitamise (10 km) tõttu ehk keset meretuule-tööstuspargis elamise mõju tõttu elanike ja nende vara sundümberasumise = küüditamise Sõrvemaalt, Lääne-Saaremaalt ning Kuressaare linnast.
4. ei kavatse võidelda bisfenool A, hormoonsüsteemi kahjustava kemikaaliga, mida arvestuslikult tuleb alla kuni 50 km kaugusele(k.a. Kuressaares) 3000 kg aastas.

7. ei saa esitada põliselanikele – saarlastele ja sõrulastele - kogu vajaliku informatsiooni, mida pole esitatud materjalides ja mida küsiti juba Salme rahvamajas toimunud koosolekul 5. mail 2024.a.

8. ei kavatse kaasata teiste riikide spetsialiste, hoolimata sellest, et Eesti Teaduste Akadeemia (A. Hamburgi) andmetel ei ole Eestis madalsagedushelide ja infraheli ala tunnustatud spetsialisti.

Lõpuks kordan veelkord, et ma ei ole vastu meretuuleparkide ehitamisele, kui see toimub nii nagu teistes tsiviliseeritud maades (Suurbritannias, Saksamaal, Rootsis, Soomes jm).

Nendes riikides ehitatakse inimeste ohutusele mõeldes uued meretuulepargid 80-100 km, viimasel ajal 100-120 km kaugusele inimasustatud kaldast, lähemale ehitatud väikesi meretuuleparke aga nende suure negatiivse mõju tõttu juba lammutatakse.

Lisaks sellele informeeritakse kõikjal põliselanikke meretuuleparkide ohtlikest aspektidest. Eestis aga isegi konkreetsetele

küsimustele mingeid vastuseid ei tule, vaid viidatakse tellija poolt kinni makstud „uurimustele“, mis on tehtud üldjuhul teoreetiliselt kohapeal elamata-viibimata.

Ootan Teie vastust seaduses ettenähtud aja jooksul, arvates 9. augustist 2024.a. esitatud info taotlusele (lisas)!

Ülo Pärtel – majandusteadlane-matemaatik, M.Sc.

Koja talu

Ohessaare küla 93248

Sõrvemaa

Saaremaa vald

Tel.: 5654202

Kontakt Ülo Pärtel (<ulo@kliko.ee>) kirjutas kuupäeval R,
9. august 2024 kell 10:48:

TEABENÕUE ELWIND Eesti ala meretuulepargi KMH programmis puuduvate vastuste osas

1.

Kuidas lahendatakse inimeste ja koduloomade-lindude varustamine puhta joogiveega?

Meretuulikud

füüsikaliste protsessidega kondenseerivad sademeid ja õhuniiskust vähendades vähemalt 30 % ulatuses mõjuga ca. 30-40 km, vihm ei jõua enam maale (tuntud on ka juba 19. sajandil

üleskirjutatud Sõrve põualaulud vee puuduse kohta

Sõrvemaal)? Isegi sel aastal on salvkaevud veest tühjad ja allikaist niriseb vett vähe! Puurkaevudesse on siiani saadud vaid soolast vett. See vee puudumise tsoon hakkab katma ka Kuressaare linna. Samas ka Jaandi järvede looduskaitseala koos sookurgedega kaob?

2.

Millal kehtestatakse Eesti Vabariigis normid ja standardid infrahelile ja madalsageduslikule helile, mille suurem voog mõjub hävitavalt nii inimestele, kui ka kodu- ning metsloomadele ja – lindudele?

3.

Kuidas kavatsetakse kompenseerida meretuulikute nii lähedale ehitamise (10 km) ehk keset meretuule-tööstuspargis elamise mõju tõttu elanike ja nende vara sundümberasumine = küüditamine Sõrvemaalt, Lääne-Saaremaalt ning Kuressaare linnast? (Võrdluseks Sõrvemaa elanike küüditamine Saksamaale-Preisimaale 1944. aasta oktoobris-novembris, mille mõjud on väga tugevad veel 80 aastat hiljem, hoolimata minikompensatsioonist 90-ndate aastate alguses)?

4.

Kuidas kavatsetakse võidelda bisfenool A, hormoonsüsteemi kahjustava kemikaaliga, mida arvestuslikult tuleb alla kuni 50 km kaugusele (k.a. Kuressaares) 3000 kg aastas, kui kasutatakse vananenud tehnoloogiaga toodetud tuulikute labasid, nagu praegusel ajal?

5.

Kes tegeleb nende tuulikute juhtimissüsteemidega kohapeal, kui toimub hübriid-küberrünnak tarkvarale või otsene rünnak merelt?

Kus asub tsentraalne juhtimisbüroo?

6.

Miks pole avaldatud

CO2 jalajälje küsimus - tuulikute eluea analüüsi?

7.

Millal saavad põliselanikud – saarlased ja sõrulased - kätte kogu vajaliku informatsiooni, mida pole esitatud materjalides ja küsiti juba Salme rahvamajas toimunud

koosolekul 5. mail 2024.a.? Kas see oli pseudoinformeerimine „linnukese“ pärast, kus ühelegi küsimusele vastust ei esitatud?

8.

Kuna Eesti Teaduste Akadeemia (A. Hamburgi) andmetel ei ole Eestis madalsagedushelide ja infraheli ala tunnustatud spetsialisti, siis miks ei ole kaasatud teiste riikide spetsialiste?

Ma ei ole vastu meretuulepargi ehitamisele, kui see toimub nii nagu teistes tsiviliseeritud maades.

Tsiviliseeritud maades ehitatakse inimeste ohutusele mõeldes meretuulepargid 80-100 km , viimasel ajal 100-120

km kaugusele inimasustatud kaldast, lähemale ehitatud väikesi meretuuleparke aga nende suure negatiivse mõju tõttu juba lammutatakse.

Lisaks sellele informeeritakse kõikjal põliselanikke meretuuleparkide ohtlikest aspektidest.

Eestis aga isegi

konkreetsetele küsimustele mingeid vastuseid ei tule, vaid viidatakse tellija poolt kinni makstud „uurimustele“, mis on tehtud üldjuhul teoreetiliselt kohapeal elamata-viibimata.

Ootan Teie vastust seaduses ettenähtud aja jooksul!

Ülo Pärtel – majandusteadlane-matemaatik,

M.Sc.

Koja talu

Ohessaare küla 93248

Sõrvemaa

Saaremaa vald

Tel.: 5654202

Saatja: Hanna-Liis Heinla <hannaliis.heinla@ttja.ee>

Date: K, 14. august 2024 kell 16:41

Subject: Vastus päringule

To: <[REDACTED]>

Tere!

Täname 09.08.2024 pöördumise eest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) poole.

Selgitame, et Teie pöördumise puhul ei ole tegemist teabenõudega avaliku teabe seaduse mõistes. Teabenõue on pöördumisevorm olemasoleva dokumendi saamiseks. Teie poolt esitatud küsimused puudutavas ELWIND

Eesti ala meretuulepargi keskkonnamõju hindamise (KMH) sisu. TTJA käsitleb Teie e-kirja KMH programmile esitatud arvamuse. Teie poolt esitatud küsimused edastatakse vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 17 lõikele 1 arendajale. Vastavalt KeHJS § 17 lõikele 3 punktile 1 saadab arendaja kirjalikult KMH programmi kohta esitatud küsimustele vastused peale avaliku arutelu toimumist KeHJS ettenähtud aja jooksul.

Selgitame täiendavalt, et KMH viiakse läbi hoonestusloa menetluse andmise üle otsustamiseks. KMH käigus hinnatakse kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide mõju keskkonnale, tuuakse välja selle olulisus

ning võimalikud leevendusmeetmed negatiivse mõju vähendamiseks või vältimiseks.

Keskkonnamõju hindab KMH juhtekspert ja ekspertrühm koos arendajaga.

KMH protsess koosneb mitmest etapist. Kõigepealt koostatakse KMH programm ning hiljem KMH aruanne. Hetkel on käimas KMH programmi etapp, täpsemalt programmi avalik väljapanek (perioodil 07.08.2024-30.08.2024),

mille jooksul on igaühel võimalik esitada programmi kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi. KMH programm on sisuliselt KMH lähteülesanne, milles määratakse milliseid keskkonnamõjusid hindama hakatakse (määratakse uuringute vajadus), kes hindavad (ekspertühm),

kuidas hinnatakse (metoodika) ning koostatakse KMH-s ettenähtud tegevuste ajakava. KMH programmis ei hinnata veel mõjusid, vaid see on aluseks KMH aruande koostamiseks. Lisaks toimub 12.09.2024 avalik arutelu, kus antakse programmist ülevaade ning tutvustatakse avaliku väljapaneku käigus laekunud seisukohti. Lugupidamisega

Hanna-Liis Heinla

Ehituse tegevusõiguse talituse peaspetsialist

+372 620 1752 | hannaliis.heinla@ttja.ee | www.ttja.ee

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Endla tn 10A, 10122 Tallinn